

3.6 อำเภอห้วยแถลง

3.6.1 ประวัติความเป็นมา

อำเภอห้วยแถลง ได้ใช้ชื่อของลำห้วยเป็นชื่อของอำเภอ โดยมีต้นกำเนิดจากทางน้ำฝนไหลจากสันเขาอยู่ทางทิศตะวันตกของที่ตั้ง มีลำห้วย 4 แห่ง คือ ลำห้วยสระมะค่า ลำห้วยเหวห้า ลำห้วยหะหะหะ และลำห้วยกระเพรา ต่อมาเปลี่ยนชื่อมาเป็น ลำห้วยแถลง คำว่า แถลง สันนิษฐานว่ามาจากคำว่า แถล ซึ่งเป็นภาษาถิ่นอีสาน แปลว่า ลาดเอียง เช่น แถลขึ้น หมายถึง ชันขึ้น แถลลง หมายถึง ลาดลง เมื่อปี พ.ศ. 2493 ได้สร้างทางรถไฟสายอุบลราชธานี ผ่านตำบลหินลาด ตำบลจิว อำเภอพิมาย พลเมืองต่างถิ่นได้เดินทางอพยพมาตั้งบ้านเรือนและประกอบอาชีพ โดยอาศัยลำน้ำจากลำห้วยแถลงบริโภคและใช้สอย จึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า ห้วยแถลง ขึ้นอยู่กับการปกครองของตำบลจิว อำเภอพิมาย ปี พ.ศ. 2504 ได้แยกตำบลจิวออกเป็น 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลจิว ตำบลเมืองพลับพลา และตำบลห้วยแถลง เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2504 จึงได้ตั้งกิ่งอำเภอห้วยแถลงขึ้น โดยโอนตำบลจิว 10 หมู่บ้าน ตำบลเมืองพลับพลา 15 หมู่บ้าน ตำบลห้วยแถลง 15 หมู่บ้าน และตำบลหินลาด 12 หมู่บ้าน รวม 4 ตำบล 52 หมู่บ้านจากอำเภอพิมายให้อยู่ในการปกครองของกิ่งอำเภอห้วยแถลง ต่อมาวันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2506 กระทรวงมหาดไทย ได้ยกฐานะเป็นอำเภอห้วยแถลง

3.6.2 ที่ตั้งอำเภอ อาณาเขต ขนาดพื้นที่

อำเภอห้วยแถลง ตั้งอยู่บนที่ราบสูงโคราช สูงจากระดับน้ำทะเล 210 เมตร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงของจังหวัดนครราชสีมา ระยะทางห่างจากจังหวัดนครราชสีมา 65 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 510.02 ตารางกิโลเมตร หรือ 316,762,50 ไร่ เท่ากับร้อยละ 2.48 ของจังหวัดนครราชสีมา

อำเภอห้วยแถลงมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียงดังนี้ ทิศเหนือติดกับอำเภอพิมาย และอำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ทิศใต้ ติดกับอำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ และอำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ทิศตะวันออก ติดกับเขตอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ และทิศตะวันตก ติดกับอำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

3.6.3 ลักษณะภูมิประเทศและลักษณะทางภูมิอากาศ

ลักษณะทั่วไปของอำเภอห้วยแถลงส่วนใหญ่จะเป็นที่ราบสูง รูปกระต่ายคว่ำ มีความลาดเอียงจากทิศใต้สู่ทิศเหนือ สลับกับที่ดอน พื้นที่ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลอยู่ระหว่าง 168 - 210 เมตร เป็นที่ราบสูงร้อยละ 75 ของพื้นที่ทั้งหมด และที่ดอนร้อยละ 25 ของพื้นที่ทั้งหมด เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนทั้งหมด

ลักษณะภูมิอากาศมี 3 ฤดูกาล ได้แก่ ฤดูร้อน ระหว่างเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนมิถุนายน อากาศร้อนจัด มีความแห้งแล้งสูง ฤดูฝน ระหว่างปลายเดือนมิถุนายนถึงปลายเดือนกันยายน มีปริมาณน้ำฝนน้อยและมีปัญหาฝนทิ้งช่วง ทำให้ส่งผลต่อปริมาณน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตร และฤดูหนาว ระหว่างเดือนตุลาคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ มีอากาศหนาวและลมกรรโชกแรง

อุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปีประมาณ 28.60 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดในฤดูร้อนประมาณ 32.16 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดประมาณ 18.46 องศาเซลเซียส

3.6.4 ลักษณะด้านเศรษฐกิจ

1) การประกอบอาชีพ จากข้อมูลพื้นฐานพบว่าประชากรในเขตอำเภอห้วยแถลงโดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน รองลงมาคือการประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป

ตารางที่ 181 แสดงการประกอบอาชีพของประชากรในพื้นที่อำเภอห้วยแถลง

อาชีพ	เพศ		รวม (คน)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
ไม่มีอาชีพ	836	921	1,757
นักเรียน	5,628	5,446	11,074
นักศึกษา	455	515	970
ทำนา	11,745	12,299	24,044
ทำไร่	103	99	202
ทำสวน	19	15	34
ประมง	1	0	1
ปศุสัตว์	13	15	28
รับราชการ	328	309	637
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	10	10	20
พนักงานบริษัท	157	178	335
รับจ้างทั่วไป	3,406	3,242	6,648
ค้าขาย	241	357	598
ธุรกิจส่วนตัว	40	32	72
อื่นๆ	668	660	1,328
รวมทั้งสิ้น	23,650	24,098	43,318

ที่มา : ข้อมูล จปฐ อำเภอห้วยแถลง (2553)

หมายเหตุ *จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวจนี้อาจไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้านได้

2) รายได้ จากข้อมูลพบว่ารายได้เฉลี่ยของประชากรอำเภอห้วยแถลงมีจำนวน 50,583.89 บาทต่อคนต่อปี และพบว่าตำบลที่มีรายได้เฉลี่ยสูงที่สุดคือ ตำบลเมืองพลับพลามีรายได้เฉลี่ยจำนวน 67,336.98 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือ ตำบลวังมีรายได้เฉลี่ยจำนวน 64,439.36 บาทต่อคนต่อปี และพบว่าตำบลที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ตำบลห้วยแคนมีรายได้เฉลี่ยจำนวน 39,408.86 บาทต่อคนต่อปี

รายได้ส่วนใหญ่ของประชากรในพื้นที่มาจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยการปลูกพืชเศรษฐกิจเป็นหลัก

ตารางที่ 182 แสดงรายได้แยกรายตำบลของอำเภอห้วยแถลง

ลำดับ	ตำบล	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี (บาท)
1	กกรด	46,366.13
2	จิว	64,439.36
3	ตะโก	45,895.61
4	ทับสวาย	50,717.21
5	เมืองพลับพลา	67,336.98
6	หูล่งตะเคียน	42,971.32
7	หูล่งประจู่	47,392.98
8	ห้วยแคน	39,408.86
9	ห้วยแถลง	39,753.74
10	หินลาด	53,139.68
เฉลี่ยรายได้ต่อคนต่อปีของคนในพื้นที่		50,583.89

ที่มา : ข้อมูล จปฐ อำเภอห้วยแถลง (2553)

หมายเหตุ: รายได้เฉลี่ยต่อคนในพื้นที่หนึ่งๆเป็นรายได้รวมของทุกครัวเรือนในพื้นที่นั้นหารด้วยจำนวนคนทั้งหมดในพื้นที่

3) รายจ่าย จากข้อมูลพบว่าในพื้นที่อำเภอห้วยแถลงมีค่าใช้จ่ายในการอุปโภคและบริโภค รวมทั้งอำเภอจำนวน 10,665,297,059 บาทต่อปี ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อข้าวสาร ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้ออาหารที่จำเป็น ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อขนมกรูบกรอบ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ค่าการเดินทาง (น้ำมันรถ ค่าโดยสาร) ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ บัตรเติมเงิน ค่าบันเทิง หวยและการพนัน ค่านูหรี เหล้า ยาสูบ และมีค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาจำนวน 78,965,495 บาทต่อปี

ในขณะที่รายจ่ายเพื่อต้นทุนในการผลิตรวมจำนวน 703,032,219 บาทต่อปี ได้แก่ ค่าใช้จ่ายค่าพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ค่าสารเคมีเพื่อการผลิต ค่าจ้าง ค่าแรงงาน ค่าเช่า และค่าเครื่องจักรต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 183 แสดงรายจ่ายภาพรวมจำแนกตามประเภทของรายจ่าย ของอำเภอห้วยแถลง

ประเภทรายจ่าย	รายจ่าย	จำนวนเงิน (บาท)
ค่าพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	433,598,559
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	433,598,559

ตารางที่ 183 แสดงรายจ่ายภาพรวมจำแนกตามประเภทของรายจ่าย ของอำเภอห้วยแถลง (ต่อ)

ประเภทรายจ่าย	รายจ่าย	จำนวนเงิน (บาท)
ค่าสารเคมีเพื่อการผลิต	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	92,438,158
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	92,438,158
ค่าจ้าง ค่าแรงงาน ค่าเช่า	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	96,640,270
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	96,640,270
ค่าเครื่องจักรต่างๆ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	80,355,232
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	80,355,232
ค่าใช้จ่ายเพื่อการซื้อข้าวสาร	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	149,182,883
	จำนวนรวม	149,182,883
ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้ออาหารที่จำเป็น	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	2,211,551,977
	จำนวนรวม	2,211,551,977
ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อขนมหักรอบ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	279,518,462
	จำนวนรวม	279,518,462
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	57,995,940
	จำนวนรวม	57,995,940
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	33,120,547
	จำนวนรวม	33,120,547
ค่ารักษาพยาบาล ค่ายา	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	36,170,004
	จำนวนรวม	36,170,004

ตารางที่ 183 แสดงรายจ่ายภาพรวมจำแนกตามประเภทของรายจ่าย ของอำเภอห้วยแถลง (ต่อ)

ประเภทรายจ่าย	รายจ่าย	จำนวนเงิน (บาท)
ค่าใช้จ่ายในด้านการศึกษา	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	78,965,495
	จำนวนรวม	78,965,495
ค่าการเดินทาง (ค่าน้ำมันรถ ค่าโดยสาร)	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	7,933,927,250
	จำนวนรวม	7,933,927,250
ค่าน้ำ ค่าไฟ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	519,243,110
	จำนวนรวม	519,243,110
ค่าโทรศัพท์ บัตรเติมเงิน	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	83,124,072
	จำนวนรวม	83,124,072
ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	56,943,815
	จำนวนรวม	56,943,815
ค่าบันเทิง หวย และการพนัน	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	22,877,275
	จำนวนรวม	22,877,275
ค่าบุหรี่ยี่ เหล้า ยาสูบ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	22,839,946
	จำนวนรวม	22,839,946
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	66,639,574
	จำนวนรวม	66,639,574
รวมทั้งหมด		12,255,132,569

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดนครราชสีมา (2553)

4) หนี้สินและเงินออม จากข้อมูลธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) อำเภอห้วยแถลงประจำปี พ.ศ. 2553 พบกว่าเกษตรกรในพื้นที่มีหนี้สินจากการกู้ ธกส. รวมกันจำนวน 657.6 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่กู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพจำนวน 543 ล้านบาท กู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการศึกษารวมกันประมาณ 60.8 ล้านบาท และกู้เพื่อชำระหนี้ในระบบประมาณ 53.8 ล้านบาท

5) กลุ่มองค์กร

ก. กลุ่มองค์กรชุมชนและ องค์กรทางสังคมที่เข้มแข็งในพื้นที่อำเภอห้วยแถลง มีกลุ่มประเภทกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่สำคัญ ดังนี้

ตารางที่ 184 แสดงกลุ่มองค์กรในพื้นที่อำเภอห้วยแถลง

ชื่อกลุ่ม	สมาชิก	กิจกรรมหลัก	ชื่อประธานกลุ่ม
คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอห้วยแถลง	32 คน	พัฒนาสตรีให้มีความรู้ในการประกอบอาชีพ และมีส่วนรับผิดชอบในการพัฒนาท้องถิ่น	นางฉิ่ง ทองวิเศษ
เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ	120 กลุ่ม	กองทุนหมุนเวียนพัฒนาอาชีพ	นายวัชรินทร์ วิชิตยุทธภูมิ
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	92 กลุ่ม	เป็นการรวมกลุ่มเพื่อการออมเงิน และเป็นกองทุนหมุนเวียนในพื้นที่	ไม่มีข้อมูลแยกเป็นรายกลุ่ม
ชมรมอาสาพัฒนาชุมชน	120 คน	ทำงานอาสาเพื่อการพัฒนาชุมชน	นายปกรณ์ แก้ววิชัย
ชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)	1,042	ดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน	นายวิจิต สุปะมา

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอห้วยแถลง (2554)

ข) กลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการโอท็อป อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ได้มีกลุ่มอาชีพรวมกลุ่มกันพัฒนาสินค้า “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์” ขึ้นหลายกลุ่ม ดังนี้

ตารางที่ 185 แสดงรายชื่อกลุ่มโอท็อป ที่อยู่และประธานกลุ่ม พื้นที่อำเภอห้วยแถลง

ชื่อกลุ่ม	สมาชิก (คน)	กิจกรรมหลัก	ประธานกลุ่ม/สถานที่ติดต่อ
กลุ่มขนมข้าวแต่นบ้านหนองกก	15	ผลิตขนมข้าวแต่นจำหน่าย ทั่วไปเป็นรายได้เสริม	นางฐิติรัตน์ อินทียศ 45 หมู่ 2 ตำบลตะโก
กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าใยบัว	6	ผลิตดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้า	คุณมะลิวัลย์ รินนรา 72 หมู่ 6 ตำบลห้วยแถลง
กลุ่มไหมไทยบ้านหูล่งประดู่ หมู่ที่ 1	10	ผลิตผ้าไหมลายต่าง ๆ	นางชูศรี คะเรียงรัมย์ 107 หมู่ 1 ตำบลหูล่งประดู่
กลุ่มไหมไทยบ้านหูล่งประดู่ หมู่ 12	23	ผลิตผ้าไหมลายต่าง ๆ	นางชวนพิศ ประทักษ์ขันธ์ 162/1 หมู่ 12 ต.หูล่งประดู่

ตารางที่ 185 แสดงรายชื่อกลุ่มโอท็อป ที่อยู่และประธานกลุ่ม พื้นที่อำเภอห้วยแถลง (ต่อ)

ชื่อกลุ่ม	สมาชิก (คน)	กิจกรรมหลัก	ชื่อประธานกลุ่ม/สถานที่ติดต่อ
กลุ่มทอผ้าไหม บ้านหูล่งประดู่พัฒนา	25	ผลิตผ้าไหมลายต่าง ๆ	นางบุปผา ปะเทศัง 73 หมู่ 11 ตำบลหูล่งประดู่
กลุ่มอาชีพสตรีทอผ้า ไหมที่กระตุก	11	ผลิตผ้าไหมลายต่าง ๆ	นางผาง เสาไพโร 245 หมู่ 6 ต.หูล่งตะเคียน

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอห้วยแถลง (2554)

3.6.5 ลักษณะทางสังคม

1) ด้านประชากร อำเภอห้วยแถลงมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมดจำนวน 19,244 ครัวเรือน มีประชากรจำนวน 74,671 คน เป็นชายจำนวน 37,559 คน เป็นหญิงจำนวน 37,112 คน โดยแยกรายตำบลได้ดังนี้

ตารางที่ 186 แสดงจำนวนครัวเรือน และจำนวนประชากรจำแนกตามเพศ ในเขตอำเภอห้วยแถลง

ตำบล/เทศบาล	จำนวน ครัวเรือน	ประชากร (คน)		
		ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
ในเขตเทศบาลตำบล	1,122	1,468	1,616	3,428
นอกเขตเทศบาลตำบล	820	3,784	3,694	3,084
ทับสวาย	1,222	1,968	2,013	7,442
เมืองพลับพลา	2,095	1,954	1,977	3,981
หูล่งตะเคียน	2,097	4,399	4,292	3,931
หินดาด	1,742	4,588	4,436	8,691
ในเขตเทศบาลตำบล	591	1,322	1,321	2,643
นอกเขตเทศบาลตำบล	1,659	3,802	3,658	7,460
จี่งัว	1,962	4,293	4,283	8,576
กงรถ	1,003	2,221	2,171	4,392
หูล่งประดู่	2,848	5,196	5,176	10,372
ตะโก	1,081	2,268	2,217	4,485
ห้วยแคน	1,002	2,142	2,079	4,221
รวม	19,244	39,405	38,933	72,706

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอห้วยแถลง ข้อมูล ณ วันที่ 19 กันยายน 2554

จากการสำรวจข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับอำเภอ (จปฐ.2) ประจำปี พ.ศ. 2553 โดยการสำรวจประชากรที่อาศัยอยู่จริง ณ วันสำรวจ พบว่าอำเภอห้วยแถลง มีประชากรจำแนกตามช่วงอายุ ดังนี้

ตารางที่ 187 แสดงช่วงอายุของประชากรจำแนกตามเพศ ในอำเภอห้วยแถลง

ช่วงอายุประชากร (ปี)	ชาย (คน)	หญิง (คน)	จำนวนรวม (คน)
น้อยกว่า 1 ปี	169	147	316
1 – 2	495	392	887
3 – 5	1,017	905	1,922
6 – 11	2,358	2,228	4,586
12 – 14	1,397	1,253	2,650
15 – 17	1,280	1,235	2,515
18 – 25	2,588	2,433	5,021
26 – 49	8,106	8,903	17,009
50 – 60	3,315	3,344	6,659
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	2,925	3,258	6,183
รวมทั้งหมด	23,650	24,098	47,748

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอห้วยแถลง (2553)

หมายเหตุ : จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวจนี้ อาจไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้านได้

2) ด้านการศึกษา

ก. ระดับการศึกษาของประชากรในพื้นที่อำเภอห้วยแถลง โดยส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษา โดยเฉพาะช่วงชั้น ป.4 - ป.6 รองลงมาคือ ผู้ที่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 188 แสดงระดับการศึกษาของประชากรอำเภอห้วยแถลง

ระดับการศึกษา	เพศ		รวม (คน)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
ไม่เคยศึกษา	665	754	1,419
ต่ำกว่า ป.4	2,874	2,947	5,821
ป.4-6	12,819	13,323	26,142
ม.ศ. 1-3	95	59	154
ม.1-3	3,139	2,687	5,826
ม.ศ.4-5	32	35	67
ม.4-6	1,821	2,082	3,903
ปวช.	184	87	271
ปวส.	269	173	442

ตารางที่ 188 แสดงระดับการศึกษาของประชากรอำเภอห้วยแถลง (ต่อ)

ระดับการศึกษา	เพศ		รวม (คน)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
ปริญญาตรี	609	852	1,461
ปริญญาโท	23	17	40
ปริญญาเอก	2	3	5
อื่นๆไม่ระบุ	1,118	1,079	2,197
รวม	23,650	24,098	47,748

ที่มา : ข้อมูล จปฐ อำเภอห้วยแถลง (2553)

ข. สถานศึกษา ครูและนักเรียน อำเภอห้วยแถลงมีจำนวน โรงเรียนทั้งหมด 53 แห่ง มีจำนวนครูทั้งหมด 670 คน และมีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 13,900 คน ดังนี้

ตารางที่ 189 แสดงจำนวนสถานศึกษาจำแนกรายตำบล อำเภอห้วยแถลง

สถานศึกษาสังกัด	จำนวน (โรงเรียน)	จำนวน ห้องเรียน	จำนวน ครู	จำนวน นักเรียน
สนง.คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	47	454	494	9,170
กรมสามัญศึกษา	3	77	125	3,140
คณะกรรมการการศึกษาเอกชน	2	36	46	1,436
กรมการศาสนา	1	3	5	154
รวม	53	570	670	13,900

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2 (2554)

ค. การศึกษานอกระบบ (การศึกษานอกโรงเรียน) อำเภอห้วยแถลงมีศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน หรือศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ในระดับอำเภอจำนวน 1 แห่ง และมีศูนย์บริการระดับตำบลอยู่ในทุกตำบล ๆ ละ 1 แห่ง มีศูนย์การเรียนผู้ชุมชนจำนวน 10 แห่ง เพื่อเปิดบริการด้านการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแก่ผู้สนใจ มีบุคลากรบริหารงานและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ตลอดจนแผนการจัดระบบการศึกษานอกระบบผู้สนใจ ดังนี้

- จำนวนบุคลากรจำนวน 16 คน
- ครูอาสาสมัคร กศน.จำนวน 4 คน
- ผู้อำนวยการศูนย์จำนวน 1 คน
- เจ้าหน้าที่ห้องสมุดจำนวน 1 คน

มีจำนวนนักศึกษาทั้งหมดจำนวน 931 คน แบ่งเป็นระดับ ระดับประถมศึกษาจำนวน 46 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 376 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 509 คน

3) ด้านการสาธารณสุข

ก. สถานบริการด้านการสาธารณสุขและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในอำเภอห้วยแถลง มีทั้งสถานบริการของรัฐและของเอกชน ดังนี้

ตารางที่ 190 แสดงจำนวนสถานบริการสาธารณสุข อำเภอห้วยแถลง

สถานบริการสาธารณสุข	จำนวน (แห่ง)	หมายเหตุ
โรงพยาบาลประจำอำเภอ	1	ขนาด 60 เตียง
สำนักงานสาธารณสุข	1	
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.)	13	
หน่วยควบคุมโรคติดต่อแมลงที่ 3 อำเภอห้วยแถลง	1	
คลินิกเอกชน	3	
ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	6	

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขอำเภอห้วยแถลง (2554)

ข. บุคลากรทางด้านสาธารณสุข (ไม่นับรวมเอกชน) ซึ่งในที่นี้หมายถึงบุคลากรในโรงพยาบาลอำเภอห้วยแถลง บุคลากรทางด้านสาธารณสุขและอาสาสมัคร มีดังนี้

ตารางที่ 191 แสดงจำนวนบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข อำเภอห้วยแถลง

บุคลากร	จำนวน (คน)	ประชากรต่อเจ้าหน้าที่/บุคลากร 1 คน
แพทย์	6	12,118
ทันตแพทย์	2	36,353
เภสัชกร	4	18,177
พยาบาลวิชาชีพ	43	1,691
บุคลากรสาธารณสุข	39	1,864
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	1,042	70
เจ้าหน้าที่อื่นๆ	154	472

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขอำเภอห้วยแถลง (2554)

ค. สถานการณ์ด้านสาธารณสุข จากข้อมูลของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอห้วยแถลง พบว่ามีผู้ป่วยอุจจาระร่วงมากที่สุด รองลงมาอาหารเป็นพิษ และปอดบวมตามลำดับ

ตารางที่ 192 แสดงโรคที่ต้องเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา 10 อันดับ ของอำเภอห้วยแถลง ปี พ.ศ. 2553

อันดับ	โรค	จำนวนป่วย	อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน
1	โรคอุจจาระร่วง	230	308.19
2	อาหารเป็นพิษ	201	269.33
3	โรคปอดบวม	154	206.35
4	โรคผิวหนัง ผด ผื่นคันต่าง ๆ กลาก เกื้อื้อน	150	201
5	โรคบิด	20	26.79
6	โรคไข้เลือดออก	16	21.43
7	ไทฟอยด์	8	10.71
8	อหิวาตกโรค	8	10.71
9	โรคเครียด	8	10.71
10	ไข้หวัดใหญ่	5	6.69

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขอำเภอห้วยแถลง (2553)

ง. อัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากร จากข้อมูลกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พบว่า ในระหว่างปี พ.ศ. 2549 – 2553 ในพื้นที่อำเภอห้วยแถลง มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร โดยใช้อัตรา 1 : 1,000 ของประชากร ดังนี้

ตารางที่ 193 แสดงอัตราการเพิ่ม และอัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากร อำเภอห้วยแถลง

พ.ศ	จำนวนประชากร	อัตราการเปลี่ยนแปลง
2549	74,574	-
2550	74,765	0.26
2551	75,074	0.41
2552	74,808	-0.35
2553	75,080	0.36

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2553)

4) ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การรักษาความสงบเรียบร้อยของอำเภอห้วยแถลง มีสถานีตำรวจภูธรทำหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ สถานีตำรวจภูธรอำเภอห้วยแถลง โดยมีการจัดสายตรวจป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ได้แก่ สายตรวจเดินเท้าในเขตเทศบาล สายตรวจจรจร สายตรวจจักรยานยนต์ สายตรวจพิเศษ (สายสืบ) และสายตรวจรับผิดชอบแต่ละตำบล

นอกจากนี้ในพื้นที่ระดับหมู่บ้านมีอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อพ.ป.ร.) กระจายอยู่ในทุกหมู่บ้าน ๆ ละ 2 คน ซึ่งทำงานควบคู่กับผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายความมั่นคง เพื่อดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

5) ด้านศาสนา ในพื้นที่อำเภอห้วยแถลง ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 98 ศาสนาอื่น ๆ ประมาณร้อยละ 2 มีสถาบันหรือองค์กรทางศาสนา ประกอบด้วยวัดจำนวน 79 แห่ง และโบสถ์คริสต์จำนวน 3 แห่ง

6) ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอห้วยแถลงมีภูมิปัญญาท้องถิ่นในหลายด้าน ได้แก่

- ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร ในอำเภอห้วยแถลงมีพิพิธภัณฑ์สืบสานภูมิปัญญาไทย อยู่ที่วัดประชาคมราม ตำบลทับสวาย อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา เป็นสถานที่รวบรวมอุปกรณ์เกี่ยวกับการทำนา และรวบรวมภูมิปัญญาของท้องถิ่น ในด้านต่าง ๆ เช่น ผ้าไหม เครื่องจักสาน และโบราณวัตถุ ในพื้นที่อำเภอห้วยแถลง

- ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม ได้แก่ การทอเสื่อจากกก เสื่อเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีชื่อเสียงในอำเภอห้วยแถลง โดยเฉพาะในพื้นที่หมู่บ้านหนองพลวง ตำบลหินลาด อำเภอห้วยแถลง และภูมิปัญญาในด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมที่มีชื่อเสียงของอำเภอคือ บ้านหลุ่งประดู่ ชาวบ้านมีการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ทอผ้า ในลักษณะครบวงจร ตั้งแต่การเลี้ยงไหม สาวไหม การฟอกสีไหม การย้อมไหม การมัดหมี่ และการทอด้วยลวดลายโบราณ และลายสมัยใหม่

- ด้านการแพทย์แผนไทย เช่น นายกลม สมนาม บ้านตะคร้อใต้ หมู่ที่ 9 ตำบลหินลาด มีความรู้ความสามารถในการเป็นหมอน้ำมันต์ รักษาขาหัก และมีความรู้ด้านสมุนไพร

7) ด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลงมีหลักฐานทางวัฒนธรรมมากมายที่คงความเป็นเอกลักษณ์ของคนในพื้นที่ ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ ได้แก่ ประเพณีสงกรานต์ แห่เทียนพรรษา บุญกุ่มข้าวใหญ่ ลอยกระทง บุญบั้งไฟ เทศน์มหาชาติ ถิ่นสามัคคี ส่วนเรื่องภาษาถิ่น แม้คนส่วนใหญ่จะพูดภาษาโคราชแต่ก็เป็นภาษาโคราชที่มีสำเนียงที่เป็นเอกลักษณ์ ภาษาที่ใช้ในเขตอำเภอห้วยแถลง ได้แก่ ภาษาไทย อีสาน ไทยโคราช ส่วย และเขมร

8) ด้านกีฬาและนันทนาการ สถานที่สำหรับการเล่นกีฬาและออกกำลังกายของประชาชนในพื้นที่ โดยส่วนใหญ่ใช้พื้นที่สนามกีฬาโรงเรียน และในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างหมู่บ้านภายในตำบลเป็นประจำทุกปี

3.6.6 ลักษณะทางการเกษตร

1) ด้านกิจกรรม เกษตรกรในพื้นที่มีอาชีพทำนาเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการปลูกพืชไร่ นั้นเกษตรกรปลูกพืชหลายชนิด เช่น มันสำปะหลัง ปอแก้ว ข้าวโพด อ้อย ไม้ผล และไม้ยืนต้น การปลูกพืชแต่ละชนิดเกษตรกรต้องใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิต แต่ขณะเดียวกันการปลูกพืชแต่ละครั้งของเกษตรกร ก็ต้องเสี่ยงกับภัยธรรมชาติ ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่มากของเกษตรกรพื้นที่อำเภอห้วยแถลง ถ้าปีใด

เกิดฝนแล้งหรือฝนทิ้งช่วง เกษตรกรจะไม่ได้ผลตอบแทนหรือได้ผลตอบแทนน้อยไม่คุ้มกับการลงทุน

ตารางที่ 194 แสดงพืชเศรษฐกิจ พื้นที่ปลูก ผลผลิตเฉลี่ย อำเภอห้วยแถลง

ชนิดพืช	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	จำนวนครัวเรือน
ข้าวนาปรัง	176,197	648	7,049
มันสำปะหลัง	38,338	5,552	3,835
อ้อยโรงงาน	19,720	7,500	1,316
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	4,100	615	343
ยางคำ	32,400	65	2,492
หม่อน	1,600	2,500	711
แตงกวาน้ำหยด	200	4,500	100

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยแถลง (2554)

2) ด้านปศุสัตว์ จากรายงานการสำรวจการเลี้ยงสัตว์ของสำนักงานปศุสัตว์ประจำปี พ.ศ. 2554 พบว่าอำเภอห้วยแถลงมีเกษตรกรที่ทำการปศุสัตว์จำนวน 8,149 ครัวเรือน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 195 แสดงการทำปศุสัตว์ในพื้นที่อำเภอห้วยแถลง ปี พ.ศ. 2553

ประเภทสัตว์	จำนวน (ตัว)	จำนวนครัวเรือน
เลี้ยงวัวเนื้อ	20,838	2,315
กระบือ	1,270	423
สุกร	13,703	3,002
ไก่เนื้อ	618,682	2,338
เป็ด	14,111	71
รวม		8,149

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยแถลง (2554)

3) ด้านการประมง จากข้อมูลสำนักงานประมงจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2553 พบว่า ในอำเภอห้วยแถลงมีเกษตรกรที่เพาะเลี้ยงปลาน้ำจืดจำนวน 220 ครัวเรือน มีพื้นที่เพาะเลี้ยงประมาณ 505 ไร่ ปริมาณที่จับได้ในแต่ละปีอยู่ที่ประมาณ 113 กิโลกรัมต่อปี โดยส่วนใหญ่เป็นการเพาะเลี้ยงเพื่อการบริโภคในครัวเรือนมากกว่าการทำเพื่อการค้า

3.6.7 ลักษณะทางอุตสาหกรรม

สถานประกอบการอุตสาหกรรม ในเขตอำเภอห้วยแถลง ไม่มีการลงทุนจัดตั้งโรงงาน อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ จากข้อมูลสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ปี พ.ศ. 2553 พบว่าในอำเภอห้วยแถลงมีอุตสาหกรรมขนาดเล็กจำนวน 16 แห่ง มีเงินลงทุนรวมจำนวน 27,170,750 บาท ได้แก่ โรงสีข้าว กระจายอยู่ตามตำบล หมู่บ้านทั่วไป นอกจากนี้ยังมีอุตสาหกรรมในครัวเรือน ได้แก่ การจักสาน การทอผ้าไหม ซึ่งประชาชนในพื้นที่จะทอและจัดจำหน่ายเองผ่านกระบวนการกลุ่มและส่วนบุคคล

3.6.8 ลักษณะทางพาณิชยกรรม

1) ด้านพาณิชยกรรม

- ธนาคารมีจำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส)

- มีสหกรณ์การเกษตร จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรห้วยแถลง จำกัด และสหกรณ์การเกษตรห้วยแถลงตะเคียน จำกัด

- ร้านซ่อมแซมยานยนต์และจักรยานยนต์จำนวน 79 แห่ง

- การขายส่ง จำนวน 14 แห่ง

- ร้านค้าปลีกจำนวน 569 แห่ง

- กิจกรรมทางด้านอสังหาริมทรัพย์จำนวน 5 แห่ง

2) การบริการ ที่พัก ในอำเภอห้วยแถลงมีการบริการที่พัก และร้านอาหารจำนวน 119 แห่ง ข้อมูลข่าวสาร ร้านอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์จำนวน 5 แห่ง

3) การท่องเที่ยว

- พิพิธภัณฑสถานภูมิปัญญาชาวนาไทย พระครูวิสุทธิ ประยุตต์ รองเจ้าอาวาส คณะอำเภอห้วยแถลงรูปที่ 1 เจ้าอาวาสวัดประชาคมาราม ท่านมีความคิดว่าเครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง ไม่ควรนำออกไปขายหรือละเลยทอดทิ้ง เพราะเป็นผลผลิตที่สะท้อนถึงความรู้ความสามารถ ภูมิปัญญา และจิตวิญญาณของบรรพชน จากแนวความคิดดังกล่าวท่านจึงได้สะสมและรวบรวมเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ จากประชาชนในเขตอำเภอห้วยแถลง และท้องถิ่นใกล้เคียง นำมาเก็บรักษาไว้ที่วัดประชาคมาราม เพื่อให้เป็นแหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ของชุมชน ในลักษณะของพิพิธภัณฑสถาน

- หมู่บ้านปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้านหลังประดู่สามัคคีตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 1 ตำบลหลังประดู่ บนทางหลวงหมายเลข 2163 (เส้นทางพิมาย-หินลาด) ห่างจากจังหวัดนครราชสีมาประมาณ 90 กิโลเมตร มีการปลูกหม่อน เลี้ยงไหม ทอผ้า ในลักษณะครบวงจร

- คู่มือโบราณบ้านเมืองพลับพลา ตั้งอยู่ในเขตตำบลเมืองพลับพลา เป็นสถานที่เก่าแก่ ซึ่งอยู่ภายในวัดพลับพลา มีซากฐานก่ออิฐคล้ายฐานชุกชีที่มีมาแต่สมัยอยุธยา บนฐานชุกชีมีพระพุทธรูปนาคปรก หินทรายแดงชำรุดและเทวรูป ซึ่งมีลักษณะฝั่มนึ่งมีชายคล้ายเทวรูปแบบบาปวน
- ปราสาทหินหล่งตะเคียน ตั้งอยู่ที่ตำบลหล่งตะเคียน มีลักษณะเป็นปราสาทจำนวน 3 หลัง ก่อสร้างด้วยหินทรายแดง มีประตูอยู่ทางด้านทิศตะวันออก มีลายสลักประดับเสากรอบประตู และลายประจายาม มีชั้นบัวคว่ำเป็นศิลปะเขมร สร้างประมาณพุทธศตวรรษที่ 16
- ปราสาทบ้านปราสาท อยู่ที่ตำบลหินลาด มีอายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 16 - 18 มีลักษณะเป็นปราสาทขอมสร้างด้วยศิลาแลง อยู่ในสภาพพังทลายแต่ยังมีกรอบประตูหินทราย กำแพงแก้วสร้างด้วยศิลาแลงเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า และมีสระน้ำปัจจุบันอยู่ในสภาพตื้นเขิน
- เมืองถ้ำจัน หรือเมืองไทยจัน อยู่ที่ตำบลจัน เป็นชุมชนโบราณมีลักษณะเป็นรูปทรงกลมล้อมรอบด้วยคูน้ำและคันดิน 3 ชั้น คันดินและคูเมืองมีลักษณะซับซ้อน มีประโยชน์เพื่อเป็นแนวป้องกันการรุกราน เป็นทางระบายน้ำป้องกันน้ำท่วม ใช้เป็นเขตศาสนสถาน และใช้กักเก็บน้ำใช้ในหน้าแล้ง
- ปราสาทกุศลาขันธุ์ (กุศลา) ตั้งอยู่ที่หมู่ 4 บ้านกุศลาขันธุ์ ตำบลหล่งประคู้ อำเภอห้วยแถลง เป็นธรรมศาลาแรกจากเมืองพิมาย เป็นปราสาทองค์เดียวในทั้ง 9 องค์ที่สร้างด้วยหินทรายทั้งหมด ตั้งอยู่บนเนินดินขนาดใหญ่ สภาพของปราสาทหินทรายเป็นเกล็ดพังทลายกระจายระจัดกระจาย ต้นไม้ขึ้นทับบนตัวอาคาร หลังคาถล่มลงตรงกลาง มีร่องรอยของบัวกลุ่มยอดปราสาทอยู่บ้าง
- ปราสาทห้วยแคน ตั้งอยู่ที่ตำบลห้วยแคน อำเภอห้วยแถลงมีรูปแบบตามผังของธรรมศาลา โดยสมบูรณ์ เสากรอบประตู และหินทรายที่ใช้ในการสร้างเรือนปราสาท

3.6.9 ลักษณะทางโครงสร้างพื้นฐาน

1) การคมนาคม การคมนาคมระหว่างอำเภอห้วยแถลงกับจังหวัดและอำเภอใกล้เคียง และจังหวัดอื่น ๆ มีทางหลวงแผ่นดิน และทางรถไฟตัดผ่านเส้นทางที่สำคัญ ดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดินสาย 226 เชื่อมระหว่างจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดอุบลราชธานี
- ทางหลวงแผ่นดินเชื่อมสายหินลาด - บุรีรัมย์

นอกจากการเดินทางตามเส้นทางคมนาคมดังกล่าวแล้ว ในพื้นที่อำเภอห้วยแถลงมีทางรถไฟจากกรุงเทพมหานครเชื่อมจังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีสถานีรถไฟจำนวน 2 แห่ง คือ สถานีรถไฟห้วยแถลง และสถานีรถไฟหินลาด

2) การโทรคมนาคม ติดต่อสื่อสาร อำเภอห้วยแถลงมีที่ทำกาไปรษณีย์โทรเลข จำนวน 1 แห่ง มีหอกระจายข่าวเกือบทุกหมู่บ้านเพื่อการสื่อสารภายในหมู่บ้านด้วยตนเอง และมีการติดต่อสื่อสารใช้ได้ทั้งทางโทรศัพท์และวิทยุ ปัจจุบันประชาชนโดยส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นหลัก เนื่องจากมีความสะดวกและมีโครงข่ายของสัญญาณโทรศัพท์ครอบคลุมทั้งพื้นที่

- 3) ประปา น้ำดื่ม อำเภอห้วยแถลงมีน้ำประปาใช้ในการอุปโภคและบริโภคทุกพื้นที่
- 4) แหล่งน้ำ อำเภอห้วยแถลงมีแหล่งน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภค ดังนี้ (1) บ่อบาดาล จำนวน 380 แห่ง (2) บ่อน้ำตื้น จำนวน 88 แห่ง (3) สระน้ำ จำนวน 205 แห่ง และ (4) ฝายและผนังกั้นน้ำ จำนวน 53 แห่ง
- 5) ไฟฟ้า อำเภอห้วยแถลงมีสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำนวน 1 แห่ง ในอำเภอห้วยแถลง ประชาชนมีไฟฟ้าใช้ร้อยละ 99 ของครัวเรือนทั้งหมด แต่ยังคงขาดระบบไฟฟ้าเพื่อส่องสว่างในพื้นที่ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสร้างความปลอดภัยในการคมนาคมของพื้นที่จำนวนมาก

3.6.10 ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1) ทรัพยากรดิน สภาพดินในพื้นที่อำเภอห้วยแถลง มีลักษณะเป็นดินร่วนปนทราย ที่มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติน้อยไม่เหมาะกับการทำนา เนื่องจากหลายพื้นที่เป็นดินเค็ม ชุดดินในพื้นที่อำเภอห้วยแถลงประกอบด้วย

- ดินชุดร้อยเอ็ด ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำมาก เหมาะสำหรับทำเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ลักษณะดินชุดนี้มีกระจายอยู่ในทุกตำบลของอำเภอห้วยแถลง
- ดินชุดสติ๊ก ความชื้นของดินไม่เพียงพอ เหมาะสำหรับการปลูกข้าว มีอยู่ในตำบลห้วยแถลง ตำบลหินดาด ตำบลเมืองพลับพลา และตำบลทับสวาย
- ดินชุดวาริน เป็นดินที่มีความชื้นไม่เพียงพอ เหมาะสำหรับการปลูกข้าว มีอยู่ในตำบลห้วยแถลง ตำบลหินดาด ตำบลเมืองพลับพลา และตำบลทับสวาย
- ดินชุดโคราช เหมาะสมปานกลางในการปลูกพืชไร่ เหมาะสำหรับการเลี้ยงสัตว์ มีอยู่ในตำบลห้วยแถลง ตำบลหินดาด ตำบลเมืองพลับพลา ตำบลห้วยตะเคียน และตำบลกรง

2) ทรัพยากรน้ำ เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศ ของอำเภอห้วยแถลง เป็นรูปกระตักว่า อำเภอห้วยแถลงแบ่งลุ่มน้ำออกเป็น 5 ลุ่ม คือ ลุ่มน้ำห้วยแถลง ลุ่มน้ำตะโก ลุ่มน้ำห้วยปอ ห้วยตะเคียน ลุ่มน้ำห้วยไผ่ และลุ่มน้ำฉมวก และมีแหล่งน้ำขนาดใหญ่เป็นที่รองรับ จำนวน 2 แห่ง คือ

- ลำฉมวก อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของอำเภอ ปัจจุบันได้พัฒนาเป็นอ่างเก็บน้ำลำฉมวก มีความจุ 23 ล้านลูกบาศก์เมตร
- ลำมาศ เป็นแม่น้ำธรรมชาติไหลผ่านทิศตะวันออกของอำเภอ ซึ่งไหลไปรวมกับลำน้ำมูลในเขตอำเภอชุมพวง เป็นที่รับน้ำของลุ่มตะโก ลุ่มน้ำห้วยไผ่ และลุ่มน้ำห้วยแถลง คุณภาพแหล่งน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากน้ำที่เก็บกักในแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นน้ำฝนตามธรรมชาติและไม่มีผลกระทบจากมลพิษ ทั้งภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และชุมชน

3) ทรัพยากรป่าไม้ ป่าไม้สาธารณะพื้นที่ประมาณ 470 ไร่ อยู่ที่บ้านตะคร้อใต้ หมู่ที่ 9 ตำบลหินดาด ประชาชนในพื้นที่ได้อาศัยหาของป่าและเลี้ยงสัตว์ โดยชาวบ้านในหมู่บ้านได้ออก

กฎระเบียบการดูแลรักษาป่า มีการปลูกต้นไม้เพิ่มเติมให้เป็นป่าชุมชน และมีป่าชุมชนตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 จำนวน 7 แห่ง ดังนี้

- ป่าชุมชนบ้านโนนสุวรรณ ตั้งอยู่ที่บ้านโนนสุวรรณ (หมู่ที่ 2) อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนพื้นที่ 28 ไร่
- ป่าชุมชนหนองโน-หนองไผ่ป่า อยู่บ้านหนองโน (หมู่ที่ 7) หนองไผ่ (หมู่ที่ 6) อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนพื้นที่ 70 ไร่
- ป่าชุมชนหนองซาด ตั้งอยู่ที่บ้านหัวฝาย (หมู่ที่ 13) อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนพื้นที่ 127 ไร่
- ป่าชุมชนบ้านหนองจาน ตั้งอยู่ที่บ้านหนองพลอง (หมู่ที่ 3) อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนพื้นที่ 250 ไร่
- ป่าชุมชนหนองหว้าเครือวัลย์ (หมู่ที่ 12) อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนพื้นที่ 150 ไร่
- ป่าชุมชนป่าโคกกุ้ง ตั้งอยู่ที่บ้านหนองแสง (หมู่ที่ 7) และบ้านหลุ่งประดู่สามัคคี (หมู่ 12) อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนพื้นที่ 203 ไร่
- ป่าชุมชนบ้านหนองปรือพัฒนาป่า ตั้งอยู่ที่บ้านหนองปรือพัฒนา (หมู่ที่ 14) อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนพื้นที่ 13 ไร่

นอกจากนี้มีป่าชุมชนตามหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง คือ ป่าชุมชนโคกป่าช้าใหญ่ อยู่ที่บ้านทับสวาย (หมู่ที่ 1) บ้านทับสวายพัฒนา (หมู่ที่ 2) อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนพื้นที่ 175 ไร่

3.6.11 ด้านการเมือง

1) การเมืองระดับชาติ อำเภอห้วยแถลงเป็นอีกอำเภอหนึ่งที่มีการแข่งขันทางการเมืองค่อนข้างสูงในทุกๆระดับ ที่ผ่านมามีพรรคการเมืองส่งผู้สมัครเข้าแข่งขัน มีการจัดตั้งระบบหัวคะแนนโดยใช้ผู้นำชุมชนที่ชัดเจน เป็นที่ทราบกันว่าในพื้นที่อำเภอห้วยแถลงมีอดีตนักการเมืองระดับชาติที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกผู้แทนราษฎรของประชาชนมาตลอดเวลากว่า 30 ปี ที่ผูกขาดการเมืองทุกระดับของพื้นที่

2) การเมืองระดับท้องถิ่น ตั้งแต่การเลือกตั้งนักการเมืองระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา การเลือกตั้งระดับเทศบาล การเลือกตั้งระดับองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งการเข้าไปเป็นผู้นำในส่วนของพรรคการเมืองที่ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มาจากการซื้อสิทธิ์ขายเสียง เป็นระบบเครือญาติ และระบบอุปถัมภ์จากนักการเมืองระดับชาติที่เข้ามามีส่วนในการสนับสนุนผู้นำท้องถิ่น ทำให้ผู้นำท้องถิ่นไม่มีความเป็นอิสระในการทำงาน

3) การเมืองภาคประชาชน ในพื้นที่อำเภอห้วยแถลงมีกลุ่มประชาชนที่รวมกลุ่มกันทำงานการเมืองภาคประชาชนอยู่กระจุกในบางพื้นที่ เป็นการรวมกลุ่มกันเพื่อทำงานตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ยังมีจำนวนไม่มากนัก เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังคิดและรู้สึกว่าคุณเองไม่มีอำนาจ และไม่ใช่ว่าอะไรที่ประชาชนต้องเข้าไปทำการตรวจสอบการทำงานของนักการเมือง ดังนั้นในพื้นที่อำเภอห้วยแถลงจำเป็นต้องมีการพัฒนาศักยภาพของประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในอำนาจและสิทธิของตนเองให้มากขึ้น

3.6.12 ด้านการจัดการราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

การจัดระเบียบการปกครอง ในเขตท้องที่อำเภอห้วยแถลง จำแนกการปกครองตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พุทธศักราช 2534 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้ ดังนี้

1) การบริหารราชการส่วนกลาง ในพื้นที่อำเภอห้วยแถลง มีหน่วยงานราชการส่วนกลางตั้งอยู่ คือ โรงพยาบาลอำเภอห้วยแถลง และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ

2) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค มีส่วนราชการต่าง ๆ ดังนี้ ที่ทำการปกครองอำเภอ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ สำนักงานสัสดีอำเภอ สำนักงานที่ดิน สำนักงานศึกษาธิการ สำนักงานประถมศึกษา สำนักงานวัฒนธรรมอำเภอ ศูนย์ดับเพลิงอำเภอ และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

3) หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ได้แก่ ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขห้วยแถลง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การประปาส่วนภูมิภาค และสถานีรถไฟห้วยแถลง

4) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลงมีการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น 3 รูปแบบ คือ

ก. องค์การบริหารส่วนจังหวัด ศูนย์ประสานงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด ครอบคลุมพื้นที่อำเภอห้วยแถลง

ข. องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 10 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแถลง องค์การบริหารส่วนตำบลทับสวาย องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพลับพลา องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยตะเคียน องค์การบริหารส่วนตำบลหินลาด องค์การบริหารส่วนตำบลจิว องค์การบริหารส่วนตำบลกรวด องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยประดู่ องค์การบริหารส่วนตำบลตะโก และ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแคน

ค. เทศบาล มีจำนวน 2 แห่ง คือ เทศบาลตำบลห้วยแถลง ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลห้วยแถลงและบางส่วนของตำบลทับสวาย และ เทศบาลตำบลหินลาด ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลหินลาด

5) การปกครองท้องที่ แบ่งเขตการปกครองตาม พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2547 แบ่งออกเป็น 10 ตำบล 116 หมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ 196 แสดงจำนวนหมู่บ้าน รายชื่อหมู่บ้าน อำเภอห้วยแถลง

ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	รายชื่อหมู่บ้าน
ห้วยแถลง	14	บ้านห้วยแถลง บ้านป่าเพ็ด บ้านหนองเครือ บ้านหนองโสน บ้านไทยอารีย์ บ้านหนองจิก บ้านหนองม่วงตาสิง บ้านเพชรมงคล บ้านแสนสุข บ้านห้วยปอ บ้านพลวงทอง บ้านโคกสว่าง บ้านเครือวัลย์ และบ้านสันติสุข
ทับสวาย	9	บ้านทับสวาย บ้านทับสวายพัฒนา บ้านสะพานสาม บ้านเจริญผล บ้านหนองหว้า บ้านบุตะเถา บ้านหนองโน บ้านสระทอง และบ้านสุขสันต์
เมืองพลับพลา	12	บ้านเมืองพลับพลา บ้านโนนทอง บ้านท่าลี่ บ้านตะไก่อ บ้านหนองชุมแสง บ้านคอกควาย บ้านสระแก้ว บ้านสมสะอาด บ้านโนนสำราญ บ้านโนนฤๅษี บ้านหนองเครือชูด และบ้านกระเบื้องน้อย
ห้วยตะเคียน	14	บ้านห้วยตะเคียน บ้านตะแกรง บ้านไผ่นกเขา บ้านสรศักดิ์ บ้านสระมะค่า บ้านหนองสาย บ้านตาอ่อน บ้านกระทุ่มแท่น บ้านโคกชาด บ้านโนนเพชร บ้านโคกรักษ์ บ้านหนองแวงน้อย บ้านสายทอง และบ้านพะไลพัฒนา
หินลาด	17	บ้านปรางค์ บ้านหินลาด บ้านหนองพลอง บ้านสระมะค่า บ้านหัวสะพาน บ้านตะคร้อเหนือ บ้านโคกสะอาด บ้านห้วยยาง บ้านเมืองเพชร บ้านตะคร้อใต้ บ้านหลุมดิน บ้านห้วยประดู่พัฒนา บ้านปรางค์ บ้านหนองม่วง บ้านหัวฝาย บ้านสะพานทอง และบ้านโคกสะอาด
จิว	12	บ้านหนองม่วงใหญ่ บ้านหนองม่วงหวาน บ้านหัวอ้อ บ้านจอมศรี บ้านใหม่พุทธไธจารย์ บ้านนาตะคุด บ้านโนนรัง บ้านหนองนา บ้านดอนตะยูง บ้านหัวทะมวง บ้านหนองนาพัฒนา และบ้านหนองลุมพุก
กงรถ	8	บ้านกงรถ บ้านหัวทำนบ บ้านชำเลือด บ้านหนองบัวรอง บ้านโนนจีตุน บ้านโคกแค บ้านหนองชำ และบ้านหัวทำนบพัฒนา
ตะโก	9	บ้านตะโก บ้านหนองกก บ้านโคกขวาง บ้านโนนแก้ว บ้านโนนแฝก บ้านหนองไผ่ บ้านเอื้ออารี บ้านสี่แยก และบ้านโนนจิว
ห้วยประดู่	14	บ้านห้วยประดู่ บ้านโนนสุวรรณ บ้านห้วยประดู่สามัคคี บ้านหนองโกสีย์ บ้านหนองผักโพด บ้านคูศิลาขันท์ บ้านโคกพลวง บ้านหนองปรือ บ้านเมืองรัง บ้านหนองแสง บ้านพุกขงาม บ้านหนองปรือพัฒนา บ้านโคกเพชร และบ้านโคกสำราญ
ห้วยแคน	7	บ้านห้วยแคน บ้านหนองแต้ บ้านหัวนาคำพัฒนา บ้านโนนจิว บ้านตาสิง บ้านตะโกพัฒนา และบ้านหนองบัว

ที่มา : รวบรวมโดยคณะทำงาน โครงการทศวรรษใหม่ ปฏิรูปโคราช ปฏิรูปประเทศไทย อำเภอห้วยแถลง (2554)

3.6.13 การวิเคราะห์ศักยภาพของอำเภอห้วยแถลง

จากการประชุมเมื่อวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2554 ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้นจำนวน 60 คน ประกอบด้วย ผู้นำกลุ่มต่าง ๆ จำนวน 35 คน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 17 คน นักธุรกิจ จำนวน 3 คน หน่วยราชการต่าง ๆ จำนวน 5 คน ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีส่วนร่วมในการระดมสมองและวิเคราะห์ศักยภาพของอำเภอดังนี้

1) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในที่เป็นปัจจัยหนุนและปัจจัยที่เป็นจุดอ่อนหรือเป็นปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาพื้นที่อำเภอห้วยแถลง สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 197 วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็งและจุดอ่อน ของอำเภอห้วยแถลง

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>ก.ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีเส้นทางสัญจรทางหลวงหมายเลข 226 ผ่านอำเภอและเส้นทางรถไฟสายกรุงเทพอุบลราชธานีสะดวกในการขนส่งติดต่อค้าขาย - พื้นที่โบราณสถานที่ปรับปรุงพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวร่วมกับโครงการเส้นทางสายขอมของการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครราชสีมา - ในพื้นที่อำเภอห้วยแถลงอยู่ในเขตสำรวจปิโตรเลียมแปลงหมายเลข L39/48 - มีป่าชุมชนและสวนป่าเอกชนในพื้นที่ มีสมุนไพรธรรมชาติหายาก เช่น ว่านแมงมุม หนอนตายหายาก ปลาไหลเผือก ปีกไก่ดำ กอมก้อยตลอดจน ส่องฟ้า หัวยา โลก โลกตะนงแดง หนาวเดือนห้า และอื่น ๆ - มีแหล่งพักผ่อนเชิงนิเวศคือห้วยหินลาด ตำบลหินลาด สระน้ำและสวนหย่อมรอบบริเวณพระพุทธรังษาราช - ในพื้นที่ไม่มีพื้นที่สร้างโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ 	<p>ก.ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สาธารณูปโภคพื้นฐาน(ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต) ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด - สภาพการสัญจรภายในอำเภอ ระหว่างหมู่บ้านถึงหมู่บ้านอื่นหรือระหว่างตำบลถึงตำบลอื่นยังไม่เอื้ออำนวยในการขนส่งสินค้าเกษตร - ขาดแหล่งกักเก็บน้ำและไม่มีระบบชลประทานสนับสนุนภาคการเกษตร - แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญขนาดใหญ่ยังไม่ได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

ตารางที่ 197 วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็งและจุดอ่อน ของอำเภอห้วยแถลง (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนในพื้นที่มีค่านิยมความเป็นอยู่แบบสังคมไทย คือสร้างครอบครัวพร้อมเครือญาติ - ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และมีความนิยมการเข้าวัดทำบุญ บำรุงพระพุทธศาสนา - ประชาชนมีการรวมกลุ่มมีเครือข่ายทางสังคมอย่างเข้มแข็ง เช่น กลุ่มพัฒนาสตรี กลุ่มพ่อค้าคหบดี สภาวัฒนธรรมตำบล เครือข่ายผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน - สถิติคดีอาญาร้ายแรงในพื้นที่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเกิดขึ้นน้อยมาก - การแพร่ระบาดของยาเสพติดพบน้อยมาก - มีภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมที่มีการสืบทอดไปถึงรุ่นลูกหลานได้ 	<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่ดิน การทำนิติกรรมเพื่อกู้เงินนอกระบบ ทำให้เสียกรรมสิทธิ์ในที่ดิน โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ - เด็กเยาวชนชายบางตำบลรวมกลุ่มทะเลาะวิวาทสร้างปัญหาให้กับผู้ปกครองและชุมชน - ยังไม่มีการรวมกลุ่มกันเพื่ออนุรักษ์สมุนไพรที่หายากอย่างจริงจัง - ประชาชนยังมีค่านิยมความหวังจากการพนัน หวยใต้ดิน - เยาวชนรุ่นใหม่ไม่สนใจสืบทอดความรู้เรื่องสมุนไพรและการรักษาโดยหมอพื้นบ้าน - ประชาชนขาดความรู้ ทักษะในการดูแลรักษาสุขภาพตนเองและครอบครัว
<p>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนในพื้นที่โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก - พื้นที่ทำนาร้อยละ 56 และพื้นที่ทำไร่ร้อยละ 11 ของพื้นที่ทั้งหมดของอำเภอ - มีกลุ่มผลิตภัณฑ์ใหม่ฮ่อมสีธรรมชาติซึ่งได้รับการคัดเลือกระดับห้าดาวสินค้าโอท็อประดับประเทศ - ประชาชนส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงานสามารถพัฒนาและยกระดับฝีมือแรงงาน - มีกองทุนหมู่บ้านครบทุกหมู่บ้าน (120 แห่ง) - ประชาชนมีค่านิยมปลูกผักสวนครัวแบบอินทรีย์ไว้รับประทานกันเองในครอบครัว - จำนวนประชาชนที่อพยพโยกย้ายที่อยู่ 	<p>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรในพื้นที่ที่ยังทำนาตามรูปแบบเดิมไม่มีความรู้ใหม่ ๆ ในการพัฒนาในด้านการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตได้ - เกษตรกรในพื้นที่ไม่สามารถกำหนดราคาขายผลผลิตทางการเกษตรได้ด้วยตนเอง - ไม่มีตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่โดยตรง ทำให้ต้องขนส่งผลผลิตไปจำหน่ายพื้นที่อื่น - เกษตรกรทำการเกษตรที่เน้นการพึ่งปัจจัยการผลิตจากภายนอกเป็นหลัก - ผลิตภัณฑ์โอท็อปยังไม่ได้มาตรฐานและประชาชนไม่มีความรู้เรื่องการจัดการตลาด

ตารางที่ 197 วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็งและจุดอ่อน ของอำเภอห้วยแถลง (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - การแข่งขันทางการเมืองไม่รุนแรงเท่ากับพื้นที่อื่น ๆ ในจังหวัดนครราชสีมา - มีความขัดแย้งทางการเมืองน้อย และทุกฝ่ายสามารถทำงานร่วมกันได้ - มีกลุ่มการเมืองภาคประชาชนในพื้นที่ทำงานเชื่อมกับองค์กรภาคีอื่น ๆ - ประชาชนในพื้นที่มาใช้สิทธิในการเลือกตั้งมากกว่าครั้งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในทุกระดับ 	<p>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนในพื้นที่ขาดความรู้ความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของตนเอง - ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองน้อย เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องทางการเมือง - ผู้นำการปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความรู้ทักษะ และประสบการณ์ในการทำงาน - การเลือกตั้งในระดับพื้นที่ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างประชาชนด้วยกันเอง - มีการซื้อสิทธิขายเสียงในกระบวนการเลือกตั้งทุกระดับ ตั้งแต่ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อบต. และผู้แทนราษฎร - ผู้บริหารท้องถิ่นบางแห่งไม่มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา
<p>จ. ด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่นและอนุรักษ์สืบทอดเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีให้ดำรงคงอยู่เสมอ เช่น ประเพณีบุญบั้งไฟ วัฒนธรรมการบายศรีสู่ขวัญ - อำเภอห้วยแถลงมีแหล่งศิลปวัฒนธรรมที่เป็นอารยธรรมทางประวัติศาสตร์ขนาดเล็กหลายแห่ง - มีความเชื่อในด้านพิธีกรรมต่าง ๆ ของพื้นที่ เช่น ประเพณีการบวชนาค การแต่งงาน การขึ้นบ้านใหม่ และอื่น ๆ 	<p>จ. ด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - แหล่งโบราณสถานในพื้นที่ชำรุดทรุดโทรม ยังไม่ได้รับการบูรณะซ่อมแซม - เยาวชนคนรุ่นใหม่ไม่ค่อยให้ความสำคัญต่อการศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น - ความต้องการปรุงแต่งวัฒนธรรมสังคมของตนเองให้เจริญงอกงามขึ้น จึงมีการตัดแปลงให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมท้องถิ่น - ชุมชนมีการขยายตัวอย่างกว้างขวาง ผู้คนหันไปสนใจเศรษฐกิจและแข่งขันกันมากขึ้น ทำให้หลงลืมกิจกรรมด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น - ประชาชนในพื้นที่ไม่เข้าใจ ไม่ได้ศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิม ขาดความกล้าในการปฏิบัติตามวัฒนธรรมดั้งเดิม

2) การวิเคราะห์ โอกาส และอุปสรรคหรือข้อจำกัด ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อกระบวนการพัฒนาพื้นที่อำเภอห้วยแถลงสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 198 วิเคราะห์ศักยภาพ ด้าน โอกาส และอุปสรรค ของอำเภอห้วยแถลง

โอกาส	อุปสรรค/ข้อจำกัด
<p>ก. ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - นำนโยบายการลดภาวะโลกร้อนมาใช้รณรงค์สร้างจิตสำนึก ให้กับประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน - นโยบายการพัฒนารถไฟรางคู่ ทำให้การขนส่งทางรถไฟสะดวกมากขึ้น - นโยบายพัฒนาเส้นทางคมนาคมจากอำเภอเฉลิมพระเกียรติถึงบุรีรัมย์เป็นถนนสี่ช่องทางจราจร 	<p>ก. ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สภาพดินฟ้าอากาศที่เปลี่ยนแปลงผกผันไม่ เป็นไปตามฤดูกาลทำให้ไร่นาเสียหาย - มีพื้นที่สาธารณะมีน้อยและมีการพัฒนาอย่างไม่เป็นระบบ - ผลกระทบจากสภาพภูมิศาสตร์ของอำเภอใกล้เคียง เช่น ลมน้ำมาศท่วมหลากจากอำเภอบุรีรัมย์ไหลบ่าท่วมลงมาถึงอำเภอห้วยแถลง
<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - นโยบายหลักประกันสุขภาพที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงการบริการทางสาธารณสุข - นโยบายเรียนฟรี ทำให้คนจนมีโอกาสทางการศึกษามากขึ้น - กระแสการดูแลสุขภาพโดยใช้หลักการแพทย์พื้นบ้านทำให้ชาวบ้านได้นำความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้มากขึ้น - รัฐบาลมีโครงการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนอย่างต่อเนื่อง - การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างแพร่หลายในปัจจุบันส่งผลให้เกิดผลกระทบที่ดีต่อการพัฒนาการเรียนการสอน - ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีเป้าหมายให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง สังคมที่เอื้ออาทรแบ่งปัน มีความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน 	<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถานการณ์ยาเสพติดนอกพื้นที่ตามเส้นทางติดต่อที่เชื่อมระหว่างเขตของอำเภอกับนอกพื้นที่ - การเกิดอุบัติเหตุขึ้นของโรคเดิมแต่มีความรุนแรงมากขึ้น เช่น ไข้หวัด - การแพร่ระบาดของโรคภัยที่มีมากขึ้นและยากต่อการควบคุม - หลักสูตรการเรียนการสอนกำหนดโดยส่วนกลางเป็นหลักทำให้ไม่เหมาะสมกับการพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

ตารางที่ 198 วิเคราะห์ศักยภาพ ด้านโอกาส และอุปสรรค ของอำเภอห้วยแถลง (ต่อ)

โอกาส	อุปสรรค/ข้อจำกัด
<p><i>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดด้านการพัฒนาการเกษตรข้าว ข้าวหอมมะลิ มั่นสำปะหลัง - ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ - รัฐบาลมีนโยบายรับประกันรายได้ เช่น ข้าว มั่นสำปะหลังในทุกฤดูกาลผลิต - กระแสการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโลกกำลังขาดแคลนอาหารจะเป็นโอกาสของเกษตรกรในการผลิตอาหาร 	<p><i>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - การเปิดการค้าเสรี และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่ทำให้เกษตรกรต้องประสบกับสถานะการแข่งขันที่สูงขึ้น - เกษตรกรกำหนดราคาปัจจัยการผลิตเองไม่ได้ - เกษตรกรกำหนดราคาจำหน่ายผลผลิตการเกษตรเองไม่ได้โดยเฉพาะพืชผลหลัก เช่น ข้าว มั่นสำปะหลัง อ้อย ยางพารา - ภาวะเศรษฐกิจโลกตกต่ำ น้ำมันราคาแพง เกษตรกรต้องใช้จ่ายสูงเกิดรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย
<p><i>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - มีนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นที่ทำให้ประชาชนปกครองตนเอง - กระแสการจัดการตนเองในหลายจังหวัดที่นำไปสู่การพึ่งตนเองในการบริหารจัดการท้องถิ่น - ยุทธศาสตร์เรื่องธรรมาภิบาลของรัฐบาลและจังหวัดนครราชสีมา 	<p><i>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - การปรับเปลี่ยนรัฐบาลบ่อน้ำทำให้การนำนโยบายมาใช้ไม่เกิดความต่อเนื่อง - รัฐไม่ค่อยมีโครงการพัฒนาให้ประชาชนรับรู้และเข้าใจเรื่องการเมืองการปกครอง - การเมืองระดับประเทศมีการแทรกแซงการเมืองระดับท้องถิ่นทำให้ภาคประชาชนอ่อนแอ - การเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันเพื่อการแสวงหาอำนาจซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบการพัฒนาสังคม

ตารางที่ 198 วิเคราะห์ศักยภาพ ด้านโอกาส และอุปสรรค ของอำเภอห้วยแถลง (ต่อ)

โอกาส	อุปสรรค/ข้อจำกัด
<p>จ. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ด้านพัฒนาแหล่งโบราณสถานในพื้นที่อำเภอห้วยแถลงเข้าร่วมเส้นทางท่องเที่ยวตามแผนพัฒนาของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด - การเปิดอาเซียนเป็นหนึ่งในทำให้เยาวชนมีโอกาสเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น - มีการส่งเสริมกิจกรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้กับประชาชน 	<p>จ. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สื่อกระแสหลักทำให้มีการนำเอาวัฒนธรรมใหม่มาใช้และละเลยความสำคัญต่อวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิม - รัฐไม่ได้มีการบูรณ โบราณสถานขนาดเล็กในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง - สื่อไม่ค่อยนำเสนอความเป็นศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมจึงทำให้ไม่มีการซึมซับไปสู่ลูกหลาน - การหลงไหลเข้ามาของวัฒนธรรมตะวันตกหรือวัฒนธรรมสมัยใหม่ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่เรียบง่ายไม่สลับซับซ้อน ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาแทน

3.6.14 ข้อเสนอแนะการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาจังหวัดอย่างเป็นเอกภาพ

จากการจัดเวทีอำเภอห้วยแถลงที่ประชุมได้นำเสนอให้มีการขับเคลื่อนประเด็นเพื่อนำไปสู่การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาจังหวัดอย่างเป็นเอกภาพทั้งภาครัฐ (ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น) ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ ประชาชน นักวิชาการ ราษฎร์ชาวบ้าน นักการเมือง และอื่น ๆ รวมทั้งเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ไปพร้อมกับการขับเคลื่อนงานปฏิรูปโคราช จึงมีข้อเสนอแนะให้ทำงานผ่านการขับเคลื่อนงานเชิงประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ 1 การปฏิรูปการทำมาหากิน เกษตร การค้า อุตสาหกรรม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของอำเภอห้วยแถลง รวมทั้งอาชีพของคนห้วยแถลงซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร

ประเด็นที่ 2 การพัฒนาคน เป็นการพัฒนาคนในทุกกลุ่มและทุกระดับ ทั้งที่เป็นผู้นำหมู่บ้าน กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ และสามารถร่วมกันพัฒนาสังคมต่อไปในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ประเด็นที่ 3 การปฏิรูปการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะเรื่อง การจัดการกับแหล่งน้ำ และอำเภอห้วยแถลงมีแหล่งน้ำที่สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการเกษตรมีจำนวนน้อยมาก และแหล่งน้ำที่มีอยู่ก็ยังขาดการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นที่ 4 การปฏิรูประบบการจัดการท้องถิ่นและจังหวัด เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ให้ความสำคัญต่อการจัดการท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มมากขึ้น และให้มีความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักในอำนาจหน้าที่ สิทธิของประชาชน และเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมือง การบริหารจัดการท้องถิ่นให้มากขึ้น

ประเด็นที่ 5 การส่งเสริมและพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรมเพื่อการเยียวยาสังคม เพราะว่าประเด็นนี้เป็นประเด็นมีคุณค่าและมีความหมายต่อสังคมโดยรวมในอำเภอห้วยแถลง และเป็นการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมและจริยธรรม ไม่ไปละเมิดสิทธิบุคคลอื่น อยู่ในสังคมด้วยความเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรม และความเชื่อ

ประเด็นที่ 6 การพัฒนาด้านระบบสุขภาพ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่หันมาให้ความสำคัญต่อการดูแลสุขภาพตนเอง รวมทั้งส่งเสริมการลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่พึ่งตนเองทางสุขภาพได้มากขึ้น และทำให้ประชาชนมีความสนใจต่อการนำเอาภูมิปัญญาด้านการดูแลสุขภาพมาใช้ในชีวิตประจำวันมากขึ้น